

Een ander gezicht

Met Dialoog Academie naar Istanboel. Werken, want kort van stof zijn Turken niet.

Niets mooier dan bruggen bouwen. En dus was de Dialoog Academie bij mij aan het goede adres. Of ik belangstelling had voor 'een training in situ' in Istanboel? Het programma stond garant voor 'een exclusieve ontmoeting', ja, 'een interculturele belevenis'. Respecteren, accepteren en delen. *'We don't need to be the same, but we can hold hands as fellow travellers in this life.'*

Op de ochtend van Koninginnedag meldde ik me bij de balie van Turkish Airlines, en daar ontmoette ik de twaalf reisgenoten: filosofen, psychologen, een opvoeddeskundige, een psychiatrisch verpleegkundige, een journalist van *Zaman*, de grootste krant in Turkije, en twee leden van de Dialoog Academie zelf. Ik hing een naamplaatje om mijn nek en daar gingen we, op naar Istanboel, stad van

sultans en schoenpoetsers.

Eerlijk gezegd had ik nog nooit van de in Rotterdam gevestigde academie gehoord, maar het is, begreep ik uit de persmap, een landelijk platform dat begrip wil kweken voor elkaars culturen. 'Met onze projecten en programma's werken wij aan het realiseren van eenheid in verscheidenheid, synergie, innovatie, interactie en interculturele en maatschappelijke dialoog.'

Oef.

In de bus naar het hotel barstten de gesprekken al los. Erasmus kwam voorbij, Mevlana, Schopenhauer, God en Allah. We spraken over poëzie en kunst, over politiek en religie, over Wilders en Verdonk. Ik staarde ondertussen uit het raam. Istanboel. Stad van uitersten. Kloppend hart van het moderne Turkije. Metropool met misschien wel twaalf, dertien of vijftien miljoen inwoners – wie zal het zeggen?

Istanboel. Stad van uitersten. Kloppend hart van het moderne Turkije.

FOTO MARTIN ROEMERS

Voor het laatst was ik hier in 1997. De stad was veranderd en toch ook weer niet. Gebleven waren het hecatische verkeer, de maïsverkopers, de kebaptentjes, de bedelaars, de trots wapperende Turkse vlaggen. Maar nu de conservatieve Ak-partij de macht in handen heeft, is de invloed van de islam zichtbaar toege-

Met Ak-partij is de invloed van de islam zichtbaar toegenomen

nomen. Meer hoofddoeken, meer boerka's, minder alcohol. Zelfs in het hotel was geen druppel spraakwater te krijgen.

Als ik al had gedacht dat het een snoepreisje zou zijn, werd ik snel uit de droom geholpen. Van de vroege ochtend tot de late avond

werden we ondergedompeld in gesprekken over het moderne leven. Gelikte presentaties, Turkse pathos. We zijn allemaal broeders en zusters. God is liefde. En we drinken allemaal thee.

We bezochten de Fatih universiteit (*'The bright and young face of Turkey'*), een particuliere basisschool, de hulporganisatie Kinse Yok Mu, de Journalists and Writers Foundation en de redactie van *Zaman*. En omdat Turken zelden kort van stof zijn, viel dat niet altijd mee. 'De dialoog begint met ja zeggen.'

Tussen de bedrijven door waren er culturele uitstapjes. We vergaapten ons aan de Aya Sofia, de Blauwe Moskee, de Grand Bazaar, de Basilica Cysterne, een ondergronds waterdepot uit de zesde eeuw en Dolmabahce, het paleis waar vadtje Atatürk zijn laatste adem uitblies. We aten bij een Turkse familie,

wandelden door Miniaturk, het Madurodam van Turkije, en maakten een boottochtje over de Bosporus.

Voordat we gisteren de thuisreis aanvaardden, gingen we nog even langs het Nederlands consulaat in Taksim, de roemruchte uitgaanswijk. Het bezoek stond gepland voor 1 mei, maar uit angst voor rellen, die er inderdaad ook kwamen, werd een andere afspraak gemaakt. In het Palais de Hollande hingen gravures van oud Amsterdam aan de wand, en op tafel lag *De brug*, het boek van Geert Mak over de Bosporus, de grens tussen Europa en Azië.

Uitgewoond en suf geluld kwam ik thuis. Istanboel had zijn andere gezicht laten zien, maar ik had er weer allemaal nieuwe vrienden bij. Morgen meer.

frenk@parool.nl

P parool theater

Een hels dilemma in het getto van Warschau

'Ik ben ook maar een mens,' zegt een SS-officier in de voorstelling *Korczak en de kinderen*. Het door Dick Top geregisseerde stuk van Erwin Sylvanus vertelt het waargebeurde verhaal van de Poolse kinderarts en pedagoog van Joodse komaf Janusz Korczak. Als leider van een weeshuis in het getto van Warschau wordt hij voor een hels dilemma gesteld als Duitse soldaten in 1942 de Joodse weeskinderen komen ophalen om ze af te voeren naar het vernietigingskamp Treblinka. Korczak mag blijven leven, omdat hij in de Eerste Wereldoorlog in het Duitse leger heeft gediend, mits hij de wezen keurig aflevert bij het kamp. Dat laatste betekent dat hij de kinderen zal moeten voorliegen over wat hun te wachten staat: de dood.

De voorstelling laat zien hoe Korczak, gespeeld door Fred van der Hilst, worstelt met de vraag wat hij moet doen. Hij is niet de enige die in gewetensnood komt. De SS-officier (Stef Veld), die belast is met de deportatie, probeert in het stuk uit te leggen waarom hij zijn orders, waar hij het moeilijk mee heeft, toch opvolgt. 'Ik was niets. Als soldaat ben ik wel iets. Ik moet het ook wel

doen. Bevel is bevel.'

Van der Hilst en Veld zijn op het toneel echt Korczak en de officier. En dat terwijl ze hun gewone kleding dragen. Door de goede intonatie en juiste mimiek worden de twee hun karakter. Bij Van der Hilst voel je de loden last die hij op zijn schouders draagt. Veld laat zien dat de stoere officier helemaal niet zo sterk in zijn schoenen staat.

De acteurs worden voortreffelijk ondersteund door de vertelster van de trieste geschiedenis, gespeeld door de inmiddels 79-jarige Coby Timp. Zij trekt je met haar krachtige stem vanaf het begin het verhaal in. Je luistert dan ook ademloos.

Uiteindelijk neemt Korczak een drastische beslissing. Hij gaat met de weeskinderen mee, maar gaat niet in op het aanbod in leven te blijven. Hij eindigt daardoor in Treblinka in de gaskamer. Als hij wordt afgevoerd, zegt Korczak dat hij de SS-officier niets kwalijk neemt. 'Ik zal nooit boos worden om menselijke zwakheden.' De Duitser blijft ontredderd achter.

CURT SIMONS

Korczak en de kinderen is nog t/m 10 mei elke avond te zien in het theater.

Met Digitenne bespaar je € 100,- per jaar* op je tv-kosten.

- Digitaal beeld en geluid voor maar €7,50 per maand
- Gratis gebruik van een digitale ontvanger
- Binnen 10 minuten zelf aan te sluiten

Makkelijk toch?

kpn sluit je aan

Primafoon | MediaMarkt | EP: ElectronicPartner

*Prijzvoordeel gebaseerd op standaard abonnementskosten van Digitenne en analoge tv-abonnementskosten van €100,-. Digitenne wordt geleverd met 1 ontvanger, per abonnement max. 3 ontvangers te koop of te huur. Check op kpn.com of bij de verkoper of je Digitenne kunt krijgen.